

Regeringens skrivelse

2014/15:27

Integritetsskydd vid signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet

Skr.
2014/15:27

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 18 december 2014

Stefan Löfven

Peter Hultqvist
(Försvarsdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I denna skrivelse redogör regeringen för resultatet av den uppföljning och granskning av signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet som genomförts 2013. Skrivelsen är den årliga rapport som riksdagen begärt i samband med riksdagsbehandlingen av lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

Innehållsförteckning

1	Ärendet och dess beredning	3
2	Signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet	3
3	Granskning av signalspaningsverksamheten.....	3
3.1	Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (Siun)	3
3.2	Integritetsskyddsrådet vid Försvarets radioanstalt (FRA)	4
4	Slutsatser om signalspaning och personlig integritet	5
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 18 december 2014	6

1 Ärendet och dess beredning

Skr. 2014/15:27

Vid riksdagens slutbehandling av regeringens proposition En anpassad försvarsunderrättelseverksamhet (prop. 2006/07:63, bet. 2007/08:FöU15, rskr. 2007/08:266) tillkännagav riksdagen som sin mening vad försvarsutskottet anfört om ytterligare rättssäkerhets- och kontrollmekanismer. Riksdagen anförde bland annat att regeringen en gång om året ska redovisa den granskning av verksamheten som bedrivits enligt lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

I enlighet med riksdagens tillkännagivande lämnar regeringen denna skrivelse.

2 Signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet

Signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet regleras i lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet (signalspaningslagen) och i förordningen (2008:923) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

Enligt signalspaningslagen får den myndighet som regeringen bestämmer, signalspaningsmyndigheten, inhämta signaler i elektronisk form vid signalspaning. Inhämningen får inte avse signaler mellan en avsändare och mottagare som båda befinner sig i Sverige.

Signaler får endast inhämtas för de ändamål som särskilt anges i lagen och endast efter inriktning av regeringen, Regeringskansliet och Försvarsmakten. Från och med den 1 januari 2013 får även Säkerhetspolisen och Rikskriminalpolisen ange inriktning av signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet (prop. 2011/12:179, bet. 2012/13:JuU7, rskr. 2012/13:61).

3 Granskning av signalspaningsverksamheten

3.1 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (Siun)

Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (Siun) är en nämndmyndighet under regeringen som har till uppgift att kontrollera försvarsunderrättelseverksamheten så att den bedrivs i enlighet med lagar och förordningar.

Siun är också kontrollmyndighet för den verksamhet som bedrivs enligt signalspaningslagen. I kontrollen av signalspaningen ska

inspektionen särskilt granska sökbegrepp, förstöring och rapportering. Vidare ska Siun på enenskilds begäran kontrollera om hans eller hennes meddelande har inhämtats i samband med signalspaning.

Siun strävar efter att granskningsverksamheten ska vara så öppen som möjligt med beaktande av gällande lagstiftning om offentlighet och sekretess.

Inspektionen råder även över de signaler som teleoperatörer ska lämna till samverkanspunkter enligt 6 kap. 19 a § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. Detta innebär att signalspaningsmyndigheten, Försvarets radioanstalt (FRA), endast ska få tillgång till de signalbärare som det finns tillstånd för från Förvarsunderrättelsedomstolen. Siun fattar inga egna beslut i dessa frågor utan ska bara verkställa de tillståndsbeslut som meddelats av Förvarsunderrättelsedomstolen.

Siuns granskningsverksamhet 2013

Under 2013 har Siun genomfört 28 granskningar, vilket är 6 fler än föregående år. Av dessa granskningar rörde 14 FRA, varav 7 enligt signalspaningslagen. Ingen av granskningarna enligt signalspaningslagen har lett till att Siun framfört några synpunkter eller förslag till FRA.

Vidare är Siun enligt 10 a § signalspaningslagen skyldig att på enenskilds begäran kontrollera om hans eller hennes meddelande har inhämtats i samband med signalspaning och om så är fallet huruvida inhämtningen och behandlingen av inhämtade uppgifter har skett i enlighet med signalspaningslagen.

Antalet kontroller på enskildas begäran har ökat. Under 2013 har Siun genomfört 62 kontroller på enskildas begäran, jämfört med 4 under 2012. Siun bedömer att anledningen till den kraftiga ökningen är att kontrollerna fick särskild uppmärksamhet i medierna 2013. Inget otillbörligt har framkommit vid kontrollerna.

Siun har mandat att avbryta inhämtning eller besluta om förstöring av upptagning eller uppteckning om det skulle visa sig att inhämtning som skett inte varit förenlig med det tillstånd som meddelats av Förvarsunderrättelsedomstolen. Några sådana åtgärder har inte vidtagits under 2013.

Resultaten av 2013 års kontrollverksamhet har inte föranlett Siun att framföra några synpunkter till regeringen eller att överlämna några ärenden till någon annan myndighet.

3.2 Integritetsskyddsrådet vid Försvarets radioanstalt (FRA)

I enlighet med 11 § signalspaningslagen finns ett integritetsskyddsråd vid FRA med uppgift att fortlöpande utöva insyn i de åtgärder som vidtas för att säkerställa integritetsskyddet i signalspaningsverksamheten. Organisatoriskt utgör integritetsskyddsrådet en del av FRA och rådets ledamöter utses av regeringen för viss tid. Rådet ska rapportera sina

iakttagelser till myndighetens ledning och om rådet finner skäl för det, Skr. 2014/15:27
till Siun.

Integritetsskyddsrådets verksamhet 2013

Integritetsskyddsrådets verksamhet under 2013 har varit av något större omfattning än under 2012. Rådet har vid sju tillfällen haft möten på Försvarets radioanstalt. Rådets arbete har rört den utgående rapporteringen av resultaten av signalspaningen. Integritetsskyddsrådet har vidare bland annat gått igenom den interna kontrollen inom Försvarets radioanstalt för signalspaningsområdet. Rådet har i samband med möten löpande fört diskussioner med myndighetens ledning i dessa frågor. Myndigheten har utifrån de synpunkter som framförts utvecklat verksamheten för att ytterligare förstärka integritetsskyddet. Integritetsskyddsrådet har inte under 2013 funnit skäl att rapportera till Siun.

4 Slutsatser om signalspaning och personlig integritet

För en demokratisk rättstat är det viktigt med ett väl fungerande integritetsskydd. Försvarsunderrättelseverksamheten är noga reglerad i lagar och förordningar, bland annat i syfte att värna enskildas personliga integritet. Kontrollmyndigheten Siun har i uppgift att kontrollera att försvarsunderrättelsemyndigheterna följer de aktuella författningarna.

Siuns samarbete med FRA har under året fungerat väl och myndigheten har fått tillgång till den information som behövts för att lösa uppdraget.

Siuns granskning enligt signalspaningslagen resulterade inte i några synpunkter eller förslag till åtgärder till FRA under 2013. Siun har inte heller lämnat några synpunkter eller förslag till åtgärder till regeringen under året.

En konstruktiv dialog förs löpande mellan Siun och berörda försvarsunderrättelsemyndigheter om förbättringsåtgärder. Regeringen anser att det är viktigt att denna dialog fortsätter.

Regeringens uppfattning är att systemet för att värna den personliga integriteten vid signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet fungerar på det sätt, som avsetts i lagstiftningen. FRA beaktar i sin verksamhet både den personliga integriteten och myndighetens uppgift att bedriva en effektiv försvarsunderrättelseverksamhet.

Regeringen är samtidigt öppen för att behov av fördjupade uppföljningar av signalspaningslagens konsekvenser för den personliga integriteten kan uppstå framöver. Regeringen understryker vikten av arbetet med att värna rättssäkerhet och den personliga integriteten vid signalspaning. Detta arbete är en ständigt pågående process.

Försvarsdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 18 december 2014

Närvarande: Statsministern S Löfven, ordförande, och statsråden
Å Romson, M Wallström, Y Johansson, M Johansson, I Baylan,
K Persson, S-E Bucht, P Hultqvist, H Hellmark Knutsson, I Lövin,
Å Regnér, A Ygeman, A Johansson, P Bolund, M Kaplan, M Damberg,
A Bah Kuhnke, A Strandhäll, A Shekarabi, G Fridolin, G Wikström,
A Hadzialic

Föredragande: statsrådet P Hultqvist

Regeringen beslutar skrivelse Integritetsskydd vid signalspaning i
försvarsunderrättelseverksamhet